

Aan de woordvoerders asielbeleid in de Tweede Kamer

cc. Dhr. D.M. van Weel, (demonstrator) Minister van
Justitie en Veiligheid

Bijlagen: - **Reactie VWN op het (nader) verslag**
- **Infographic VWN De wijzigingen in de asielprocedure**

VluchtelingenWerk Nederland

Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
Telefoon (020) 346 72 00
info@vluchtelingenwerk.nl
www.vluchtelingenwerk.nl

Datum 20 juni 2025

Betreft Plenaire behandeling van het wetsvoorstel Asielnoodmaatregelenwet
donderdag 26 juni 2025

Geachte woordvoerders asielbeleid,

Voor de plenaire behandeling van het [wetsvoorstel Asielnoodmaatregelenwet](#) geeft VluchtelingenWerk Nederland u graag een aantal punten mee. In deze brief gaan in op een aantal algemene zorgen over en kanttekeningen bij het wetsvoorstel. In de **bijlage** vindt u enkele aanvullende vragen en opmerkingen op basis van de nota naar aanleiding van het (nader) verslag.

Commentaar op wetsvoorstel en eerdere Kamerbrieven: algemene bezwaren

VluchtelingenWerk Nederland heeft in januari jl. de "[Notitie Wetsvoorstellen Tweestatusstelsel en asielnoodmaatregelenwet](#)" gedeeld met uw Kamer. Hierin zijn we ingegaan op de verschillende onderdelen van de Asielnoodmaatregelenwet en waarom deze – zeker bij elkaar opgeteld – tot grote problemen in de asielketen en de uitvoering van het asielbeleid zullen leiden. Zie ook [eerdere brieven](#) aan de Kamer, bijvoorbeeld t.b.v. de [begrotingsbehandeling](#) (november 2024) en het [commissiedebat](#) asiel- en vreemdelingenbeleid (december 2024). Hieronder in het kort onze belangrijkste punten.

Zorgvuldige wetgeving noodzakelijk

Goed doordachte wetgeving is van cruciaal belang aangezien het de kaders en afspraken bepaalt waarmee we de samenleving vormgeven. Dit biedt zowel de overheid als burgers houvast en rechtszekerheid. Wetgeving moet voldoende worden getoetst op doelmatigheid, uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid, inclusief samenhang met andere juridische en beleidsmatige kaders. Het tot stand brengen van goede wetgeving kost dan ook tijd. Net als de [Raad van State](#) maken wij ons ernstig zorgen over de wijze waarop het wetgevingsproces rondom dit wetsvoorstel is vormgegeven. Ook nu weer wordt gekozen voor snelheid. Wetgeving die juridisch niet houdbaar is, het asielsysteem verder doet vastlopen, [problemen niet oplost](#), rechtsbescherming inperkt en een averechts effect heeft op het kunnen meedoen en bijdragen aan de samenleving, is schadelijk voor vluchtelingen en voor de samenleving als geheel. Snelheid mag nooit ten koste gaan van zorgvuldigheid.

Wij wijzen hierbij op de (gedeelte) samenloop en samenhang met de implementatie van het Pact, en het belang van coherentie en consistentie van wetgeving. Het zou – mede gezien de al bestaande druk op de IND – onverstandig zijn om onnodig extra wetwijzigingen door te voeren. De [Raad voor Rechtspraak](#) zei hierover dat 'het logisch en minder belastend is voor de rechtspraak en de migratieketen als geheel om eerst alle maatregelen uit het Pact, die grotendeels rechtstreekse werking hebben, in samenhang in te voeren en de impact daarvan te bezien. Als die impact duidelijk is kan zo nodig en zo mogelijk aanvullende maatregelen worden opgesteld.

Nut en noodzaak ontbreekt

VluchtelingenWerk Nederland plaatst grote vraagtekens bij nut en noodzaak van dit wetsvoorstel. De reden en urgentie voor deze maatregelen zou zijn dat we als Nederland in een 'noodsituatie' verkeren waar het gaat om asielmigratie. [De bevolking van Nederland neemt toe](#), en dat komt met name door migratie. Maar asielmigratie is relatief een klein en stabiel deel van de totale migratie naar ons land. En zeker, onze samenleving kampt met grote maatschappelijke problemen op het gebied van o.a. woningtekorten, krapte op de arbeidsmarkt (zorg en onderwijs) en stikstofproblematiek. Maar deze zijn te wijten aan politieke keuzes; niet aan de komst van vluchtelingen. En ze worden ook niet opgelost als we geen bescherming meer aan hen zouden bieden. Het zijn ook politieke keuzes die geleid hebben tot bestaande problemen in het asiel en opvangsysteem. Het aantal vluchtelingen fluctueert ook de afgelopen jaren binnen bandbreedtes waar ons land bekend mee is. De voorgestelde wijzigingen van het nationale asielbeleid zullen deze problemen in het asielsysteem niet oplossen, en ook geen noemenswaardig effect hebben op het *aantal* asielzoekers en vluchtelingen in Nederland.

Grote impact op vluchtelingen en de samenleving

Tegelijkertijd, wanneer de maatregelen uit de Asielnoodmaatregelenwet worden doorgevoerd, heeft dit een grote impact op de (rechts)bescherming van asielzoekers en vluchtelingen – en op de samenleving. Met vele andere experts voorzien we aanzienlijke problemen rondom de uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid van de voorstellen. We verwachten veel extra rechtszaken, extra werk voor IND en rechtspraak en nog langere wachttijden in de asielprocedure en verblijf in de (nood)opvang. Extra kosten dus ook voor de maatschappij.

Inperken kerngezin leidt tot onrechtvaardige en schrijnende situaties

Het uitsluiten van ongehuwde partners bij gezinshereniging leidt tot een ongerechtvaardigd onderscheid en daarmee tot discriminatie ten opzichte van zowel reguliere migranten als ten opzichte van gehuwde partners. Het is daarmee zeer de vraag of deze maatregel juridisch houdbaar is, zo stelt ook de IND zelf. Het uitsluiten van pleegkinderen en/of afhankelijke meerderjarigen kinderen is in strijd met de rechten van het kind, en leidt in praktijk tot schrijnende situaties waarin kinderen en jongvolwassen alleen achterblijven in gevaarlijke omstandigheden.

Onzekerheid is funest voor participatie en integratie

De focus op tijdelijkheid van verblijf door middel van het afschaffen van de verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd en het verkorten van de verblijfsvergunning voor bepaalde tijd heeft een averechts effect op vluchtelingen en de samenleving. Doordat perspectief voor langer verblijf ontbreekt, kampen mensen constant met onzekerheid. Dit staat in de weg van meedoen aan de samenleving. Om de taal te leren en te kunnen bijdragen aan de samenleving, iets wat vluchtelingen meer dan willen, is rust en een bepaalde mate van zekerheid nodig. Ook werkgevers zijn vaak huiverig om mensen met een tijdelijke vergunning aan te nemen. Als het perspectief ontnomen en mensen het gevoel gegeven worden dat ze niet welkom zijn, kan je niet van hen verlangen dat ze bijdragen aan de samenleving.

Geen overgangsrecht

VluchtelingenWerk deelt de zorgen van o.a. de Raad van State over het ontbreken van overgangsrecht. Dit betekent dat de nieuwe regels direct ingaan en dus ook effect hebben op de lopende aanvragen. Daarmee schendt het kabinet het al tientallen jaren in het vreemdelingenrecht gebruikelijke overgangsrecht met de regel van eerbiedigende werking dat in artikel 3.103 Vreemdelingenbesluit¹⁰ is vastgelegd namelijk: "De aanvraag wordt getoetst aan het recht dat gold op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen, tenzij uit de Wet anders voortvloeit of het recht dat geldt op het tijdstip waarop de beschikking wordt gegeven, voor de vreemdeling gunstiger is". De rechtszekerheid van tienduizenden mensen komt hiermee op de tocht te staan. Dit betekent in de praktijk dat iemand die door de vastgelopen asielprocedures al maandenlang is gescheiden van partner en kinderen, van de ene op de andere dag te horen krijgt dat het niet meer mogelijk is om hen

naar Nederland te laten komen vanwege nieuwe strengere regels – terwijl die hereniging eerder wel in het verschiep lag. Als dit gebrek niet gerepareerd wordt, dan is de overheid onbetrouwbaar.

Wij hopen dat u onze inbreng en suggesties kunt gebruiken in het debat, voor vragen of een toelichting zijn we uiteraard beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Frank Candel
Bestuursvoorzitter VluchtelingenWerk Nederland